

Project	Accommodatiebeleid Gulpen-Witterm
Betreft	Reacties op stellingen themabijeenkomst
Van	Jules Frère
Naar	Ambtelijke werkgroep
Datum	10/04/24

In dit memo zijn de reacties weergegeven die gemeenteraadsleden hebben gegeven op de stellingen die zijn gepresenteerd tijdens de themabijeenkomst van 4 april jl. De reacties zijn ongefilterd en onbewerkt opgenomen, om een zo objectief mogelijk beeld te geven zonder interpretatiefouten.

01 Het huidige aantal accommodaties dient behouden te blijven.

- Uit nadere analyse kan blijken dat niet alle accommodaties nog bestaansrecht hebben.
- Voor sportaccommodaties (specifieke doelgroepen) is het eenvoudiger om samen te voegen cq. fuseren dan gemeenschapshuizen. Deze laatste hebben namelijk de hele gemeenschap als doelgroep.
- Binnensportvoorzieningen moet laagdrempelig beschikbaar blijven.
- In elke kern moet een plek zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Daarbij zijn er wel randvoorwaarden. Bijvoorbeeld : aanpassingen om meer (multifunctioneel) gebruik mogelijk te maken, verrijking van het aanbod, engagement van vrijwilligers en verhoging van de inkomsten.
- Ja, mits de bezettingsgraad toereikend is.
- Ja, maar alleen als het combineren van accommodaties mogelijk is en loont.
- Rekening dient te worden gehouden met seizoensgebonden / incidentele activiteiten.
- Behoud van de identiteit van de kernen is belangrijk.
- Niet louter sturen op aantallen accommodaties, maar op leefbaarheid van de kernen.
- Niet elke kern heeft behoefte aan eenzelfde soort accommodatie.
- In iedere kern moet gesport kunnen worden.
- De ruimte moet geboden worden om het beleid dynamisch vorm te geven.
- Mogelijks kunnen ook commerciële activiteiten ontplooid worden.
- Maatschappelijk belang primeert.
- Dit kan nu nog niet beoordeeld worden en moet volgen uit de nieuwe visie.

02 Elke kern dient tenminste één accommodatie (bijv. een gemeenschapshuis of sportcomplex met kantine) te hebben, ook als deze een lage bezettingsgraad heeft.

- Voor gemeenschapshuizen : ja. Voor sportverenigingen : nee. Deze twee types dienen verschillende benaderd te worden.
- Zoeken naar een combinatie van functies.
- Ja, liefst zo breed/multifunctioneel mogelijk.
- Voor kleine kernen die dicht bij elkaar liggen (bijv. Nijswiller en Wahlwiller) is een gedeelde accommodatie denkbaar.
- Ja, op voorwaarde dat er ook vanuit de gemeenschap een engagement is om de voorziening in stand te houden.
- Ja, maar deze accommodatie kan ook in eigendom zijn van een beheerstichting (zelfredzaamheid), zeker in kleine kernen.
- Voor grote incidentele evenementen hoeft niet persé een permanente voorziening aanwezig te zijn. Dit kan ook middels tenten worden gefaciliteerd.
- Ja, minimaal één accommodatie per kern is het uitgangspunt. Maar deze moet breed inzetbaar zijn om de accommodatie bestaansrecht te geven.
- Waar mogelijk, kunnen sportverenigingen (op vrijwillige basis) samengevoegd worden.
- Ja, tenzij twee kernen besluiten om één gezamenlijke accommodatie aan te houden.

03 Gemeente Gulpen-Wittem is bereid de investeringskosten te dragen voor de renovatie van een accommodatie met lage bezettingsgraad.

- Indien de bezettingsgraad laag is, is dit een lastig verhaal. Meerdere structurele huurders aantrekken is cruciaal.
- Gebruikers/huurders kunnen bijdragen in de kosten door uitgespaarde energie- en onderhoudskosten in te brengen.
- Hogere huren zijn moeilijk te verantwoorden, gemeenschapsvoorzieningen dienen laagdrempelig te blijven.
- Ja, mits de accommodatie dan multifunctioneel wordt, een hogere bezettingsgraad heeft en de ruimtes efficiënt gebruikt.
- Er zou een investeringsplan moeten komen waarbij duidelijk wordt wie wanneer recht heeft op investeringen in de accommodatie.
- Ja, mits dit de laatste accommodatie in de kern is, want we willen minimaal één accommodatie per kern. Tevens dient de accommodatie bestaansrecht te hebben, eventueel door formele toezegging van verenigingen om langdurig gebruik te blijven maken van de betreffende accommodatie.
- Is het de gemeente die alles overeind dient te houden ?
- Ja, als het de faciliterende taak van gemeente raakt.
- Het beleid moet flexibiliteit bieden op dit vlak.
- Is de gemeente verantwoordelijk voor de leefbaarheid van het dorp ? Ons inziens niet primair verantwoordelijk, maar wel faciliterend.
- Het gebouw hoeft niet in eigendom van de gemeente te zijn. Liever geen onroerend goed in bezit, tenzij er echt geen andere mogelijkheid is.

04 Elke gemeenschapsvoorziening moet eigendom van de gemeente zijn.

- Nee, dat hoeft niet.
- Nee, maar de gemeente moet wel de vinger aan de pols kunnen houden m.b.t. het gebruik. Bijvoorbeeld door de eisen dat de voorziening toegankelijk blijft voor verenigingen (in minimale uren en maximale kosten). Wellicht eigenaar subsidiëren om dit mogelijk te maken.
- Nee, er kan ook een beheerstichting worden opgericht. Dit vraagt meer engagement van de inwoners van de kernen.
- De voorkeur is om deze in eigendom te hebben, minimaal één per kern.
- Het patronaat in Epen is in dit opzicht een speciaal geval en verdient een uitzonderingspositie. Dit is een karakteristiek pand met veel historische en emotionele waarde.

05 Gemeente Gulpen-Wittem heeft een trekkersrol in de verduurzaming van de gebouwde omgeving en neemt bij de accommodaties ook financiële verantwoordelijkheid daarvoor.

- Ja, maar alleen daar waar het een toekomstbestendige accommodatie betreft die de gemeenschap breed dient.
- Ja, binnen de financiële mogelijkheden die er zijn. Voor eigen vastgoed conform wettelijke verplichtingen, voor overig vastgoed adviserend, faciliterend en ondersteunend.
- Ja, dit is landelijk verplicht en deze verantwoordelijkheid erkennen we.
- De financiële middelen zijn er momenteel niet. Zeker niet als alle accommodaties op korte termijn moeten worden aangepakt.
- Panden met de hoogste urgentie moeten het eerst worden aangepakt, de overige panden stapsgewijs bij beschikbaarheid van voldoende middelen.
- Bij renovatie is verduurzaming vanzelfsprekend.
- Ja, tenzij de publieke functie in het geding komt.
- Er zal verduurzaamd moeten worden, maar als dat resulteert in risico's voor gemeente dan moeten ook andere opties onderzocht worden.

Project	Accommodatiebeleid Gulpen-Witterm
Betreft	Reacties op stellingen ateliersessie
Van	Jules Frère
Naar	Ambtelijke werkgroep
Datum	13/06/24

In dit memo zijn de reacties weergegeven die de deelnemers hebben gegeven op de stellingen die zijn gepresenteerd tijdens de ateliersessie van 13 juni jl.

De reacties zijn ongefilterd en onbewerkt opgenomen, om een zo objectief mogelijk beeld te geven zonder interpretatiefouten.

01 Gemeenschapshuizen

Differentiatie van gemeenschapsvoorzieningen in twee types (grote gemeenschapshuizen en kleine trefpunten) is een verstandige, toekomstige strategie.

- Differentiatie is niet alleen afhankelijk van de grootte van de kern.
- Indien accommodaties kleiner worden, dient wel rekening te worden gehouden met de opslagruimte van verenigen.
- Rekening te houden met uniciteit van de kernen.
- Het scoutinggebouw wordt ook verhuurd aan andere verenigingen en is daardoor circa 40 weken per jaar elk weekend in gebruik. Verkleinen leidt tot ruimtegebrek.
- Voor incidentele evenementen is er nu al nauwelijks ruimte om uit te wijken.
- Maatwerk is belangrijk.
- Rekening moet worden gehouden met extra gebruikers als horecagelegenheden sluiten of als restaurant verder gaan.
- Gemeenschapshuis kan een café-gedeelte hebben. Grote accommodaties moeten opdeelbaar en flexibel zijn, zodat ze kunnen worden aangepast aan de vraag.
- Te grote aanvragen worden doorverwezen naar andere gemeenschapshuizen.
- Klein = behapbaar. Grote dorp is daarin belangrijk.
- Prioriteit moet liggen bij kernen die niks hebben.
- Behoeftte cq. ruimtevrage moet leidend zijn, niet de grootte van de kern.
- Op basis van de huidige bezettingsgraad bekijken welke ruimtes nodig zijn.
- Cafés vallen weg als trefpunt.
- Als uitgeweken moet worden naar locaties buiten de eigen kern, dan is het de doodsteek voor het verenigingsleven en de leefbaarheid.
- Moet je voor concert buiten de eigen kern gaan?
- Te verduidelijken wat men verstaat onder grote en kleine accommodaties.
- Sommige grote activiteiten kunnen alleen in grote zalen plaats vinden (vb. zittingen).
- Nee, het is behoefte afhankelijk.

Beoordeling door middel van uniforme criteria (bezittingsgraad, aantal personen dat er komt, grootte van de kern, aantal accommodaties in de kern, etc.) zorgt voor een gelijk speelveld binnen de gemeente voor alle gemeenschapsvoorzieningen.

- Verantwoordelijkheid ligt bij de kern: als men een te grote broek aantrekt, moet men die ook zelf ophouden. Men kan niet voor alles de hand ophouden bij de gemeente.
- Zelf activiteiten organiseren om inkomsten te genereren en bezettingsgraad hoog te houden.
- Eigen initiatief moet meegenomen worden in de beoordeling of iets “vitaal” is.
- Criterium “laatst accommodatie” in de kern zou zwaar moeten wegen.
- Meetbaarheid is zeker nuttig, maar ook in het oog houden wat het beste voor de kern is: “cijfers zeggen niet alles”.
- De demografie van de kern moet ook worden meegenomen in de beoordeling.
- Bouwplannen voor de kernen moeten worden meegenomen in de beoordeling (grootte van de kern).
- Elk gemeenschapshuis moet de mogelijkheid krijgen om drankomzet te genereren. Dan pas is er een gelijk speelveld.
- Exploitatie is ook een belangrijk criterium, deze is vooral afhankelijk van vrijwilligers.
- Uniforme beoordeling is niet mogelijk, men kan er geen lat langs leggen.
- De behoefte kan hetzelfde zijn voor verschillende kernen.
- De behoeftes zijn nogal verschillend, afhankelijk van het type verenigingen dat gebruik maakt van de accommodatie.

In onze kern is voldoende draagvlak om meer verantwoordelijkheid te nemen en onze voorziening zelf in eigendom te hebben. Hierover gaan wij graag met de gemeente in gesprek.

- Fanfarezaal Berg en Dal is al in eigendom.
- Je hebt voldoende vrijwilligers nodig om deze verantwoordelijkheid over te nemen.
- Of dit haalbaar is, ligt aan de gemeenschap.
- Voorbeeld Vijlen: eigendom van een derde partij, met verplichting om ruimte tegen bepaald tarief ter beschikking te stellen.
- Nee, vooral in de exploitatie niet. Financieel is dit niet te doen, vooral in hele kleine kern.
- Draagvlak kan ontstaan mits de gemeente onderhoud, belastingen, etc. betaalt. Dit zijn vaak hoge kosten. Gemeente is nu een vangnet en dat is fijn.
- Bestuur en opvolging is kwetsbaar (continuïteit).
- Draagvlak lijkt pas te ontstaan wanneer dreiging sluit.
- Vastgoed in eigen bezit is veel te risicovol: “dan stopt het”
- Financiële risico’s moeten bij gemeente blijven, bijvoorbeeld bij tegenvallende kosten bij verbouwing en/of verduurzaming.
- Verkoop aan een externe partij met goede afspraken over gebruik van één of meerdere ruimtes door de gemeenschap.
- Huidige regeling met zelfredzaamheid (zoals opgenomen in accommodatiebeleid) is beter.

Wij staan open voor meer samenwerking met andere gemeenschapshuizen.

- Samenwerking tussen verenigingen binnen de dorpen is levendig.
- Samenwerken tussen gemeenschapshuizen is onderling marginaal.
- Er wordt wel doorverwezen naar andere gemeenschapshuizen als er geen ruimte is.
- Samenwerking tussen gemeenschapshuizen en buitensport is nog niet van toepassing.
- Als voordelen door synergie ontstaan, zijn we voorstander.
- Indien afstand tussen kernen klein is kan overwogen worden om gemeenschapshuizen samen te voegen.
- Gezamenlijke inkoop van energie is geprobeerd, maar niet gelukt.
- Groei is niet persé wenselijk. Met name m.b.t. beschikbare vrijwilligers.
- Collectief inkopen.
- Materiaal uitlenen.
- Ja, leren van elkaar en delen van informatie.
- Organisatorische / administratieve taken.
- Bar bemannen, verzekeringen aanvragen.
- Dit sterft uit als je buiten het dorp moet zijn.

Stapsgewijze verhoging van de huidige huurtarieven naar benchmark tarieven is billijk. Investerings in duurzaamheid hebben bovendien gevolgen voor de huurtarieven.

- Ja, maar dan komen verenigingen niet meer. Verhoging mag, maar deze mag de exploitatie niet in de weg zitten.
- We zijn er voor het dorp. Hogere huur sluit gebruikers uit.
- Indexering is billijk. Benchmark is niet billijk, want dit zijn te grote stappen.
- Investerings in duurzaamheid mogen de gebruikers geen geld kosten zoals bijvoorbeeld de terugleververgoeding bij zonnepanelen.
- Bijdrage aan verduurzaming is redelijk, het levert immers voordeel op.
- Benchmark niet landelijk maar regionaal. Economische situatie in Limburg is anders dan in Noord-Holland.
- Verhoging huur mag niet voorwaardelijk zijn voor investeringen in verduurzaming.
- Kosten van verduurzaming kunnen ook deels door provincie gedekt worden middels subsidies, doorrekening aan gebruikers is in dat geval niet billijk.
- Voor scouting liggen de lidmaatschapstarieven landelijk vast, daaruit kunnen dus niet meer inkomsten gegenereerd worden.
- Logisch, maar verenigingen haken wellicht af waardoor misschien minder leden.
- We zijn verwend in deze gemeente wat betreft de huurtarieven.
- E benchmarkcijfers moeten op voorhand bekend zijn.
- Stijging van de huurtarieven wordt een probleem.
- Wij vinden dit een logische stap.
- Van Gulpen-Wittem is het een goede stap, nu zijn we redelijk verwend.

02 Buitensport

Het verder clusteren en centraliseren van sportaccommodatie is een verstandige, toekomstbestendige strategie.

- Niet alleen de focus binnen de eigen gemeentegrens, ook daarbuiten kijken.
- Toevoegen Padel. Kwaliteit voorziening verbeteren.
- Combineren van diverse sporten.
- Logische ontwikkeling.
- Verstandige keuze, logische ontwikkeling.
- Geen doel maar noodzaak.
- Waken voor grootschaligheid, want betrokkenheid bij verenigingen is belangrijk.
- Zichtbaarheid is belangrijk voor aanwas leden.
- Noodzaak, want teruglopende ledenaantallen.
- Centralisatie met verschillende gebouwen?
- Bereikbaarheid is belangrijk: ook voor kinderen zelfstandig.
- Toekomstbeleid combineren met samengaan.
- Bij jeugd is samenwerking makkelijker, ze zitten ook samen op school. Meer sturen binnen gemeente i.p.v. daarbuiten zoals nu? Simpelveld, Margraten.
- Oud centralisatieproject tussen Partij en Gulpen.
- Hart voor de club, vrijwilligersbijdrage neemt af naarmate het massaler wordt.

Wij staan als sportvereniging open voor meer onderlinge samenwerking binnen de gemeente, ook met andere sporten.

- Moeizaam indien meerdere gemeenten betrokken zijn, wegens ander beleid.
- Kan de provincie een actieve rol spelen bij samenwerking buiten de gemeentegrenzen?
- Hardloopvereniging
- Meer pro-actieve houding gemeente is wenselijk.
- Padel met tennis draagt bij aan toekomstbestendige accommodaties.
- Schutterij, handbalvereniging, tennis en voetbal kunnen gecombineerd worden.
- Samenwerking = noodzaak, om volgende redenen:
 - Behoefte aan tennis
 - Ledenaantallen
 - Staat van huidige gebouwen.
 - Padel i.c.m. gepaste faciliteiten.

Sportaccommodaties moeten multifunctioneel worden ingezet, bijvoorbeeld als ontmoetingsplek voor senioren.

- Ja, mits afspraken over beheer.
- Verschilt per locatie: ligging, toegankelijkheid, etc.
- Concurrentie met bestaande gemeenschapsvoorzieningen is niet wenselijk.
- Waken voor grootschaligheid, lokaal eigenaarschap is belangrijk.
- Hiervoor zijn binnen de vereniging geen vrijwilligers beschikbaar
- Ja, maar gemeente moet mee ondersteunen bv. Met financiële bijdrage.
- Baas in eigen kantine, duidelijk bespreken wat wel en niet is toegestaan.
- We staan open voor extra activiteiten.
- Vrijwilligers zijn nodig voor activiteiten.
- Wasruimte voor mensen met handicap inrichten.
- Combinatie sport, maatschappelijk en sociaal heeft meerwaarde.
- Ouderen zullen allicht ook actief gaan deelnemen aan sportactiviteiten op het complex.
- Huiskamer in de kantine.
- Gemeente steunen als sportorganisatie, sociaal maatschappelijk activiteiten ontplooiën.

Stapsgewijze verhoging van de huidige huurtarieven naar benchmark tarieven is billijk.

Investerings in duurzaamheid hebben bovendien gevolgen voor de huurtarieven.

- Quick wins zorgen voor grote bezuinigingen.
- Dit is een minder gezond gebied. Inzetten op, en niet snijden in sportclubs.
- Is er allicht ook meer geld te verkrijgen vanuit (Europese) subsidies?
- Contributie verschilt in gemeente erg veel. Over het algemeen is deze laag.
- Wat is het de gemeente waard? Bewegen cq. gezonde levensstijl levert maatschappij geld op.
- Wat is het de gemeente waard om een complex open te houden?
- Verlichting is de grootste kostenpost.
- Onderhoud door gemeente is belangrijk voor eigen kosten aan het veld.
- Velden zijn niet altijd bespeelbaar in verband met regen.
- De verhoging moet in verhouding zijn met de investering.
- Regionale benchmark, geen landelijke.
- Tegenover een hogere huur moet ook een hoger service vanuit gemeente staan.
- Geen commercieel tarief, maar marktconform en kostendekkend.
- Vereniging heeft reeds zelf investeringen gedaan, hoe hiermee om te gaan?
- Op dit moment service te laag, deze is te verbeteren.
- Verlies van verenigingen of leden is een risico, zo tonen eerdere contributieverhogingen aan → vitaliteit is minstens zo belangrijk.
- Kostenbesparing is mogelijk door efficiënt beheer en eigen verantwoordelijkheid onderhoud en verduurzaming

Het eigendom van de gebouwen hoort bij de gemeente te liggen.

- Geen regie op het onderhoud.
- Vitale vereniging houdt accommodatie zelf in stand.
- Uniformiteit, hoe gaat gemeente daarmee om?
- Met eigendom krijgt gemeente ook meer verantwoordelijkheid.
- Eigendom niet bij de vereniging, is men dan wel nog baas in eigen huis?
- Dit zal in de praktijk kostenverhogend werken.
- Eigenaarschap vereniging, mijden bureaucratie, meer daadkracht.
- Wat is het doel? Efficiëntie, duidelijkheid of machtspositie?
- Stukken inzichtelijker maken, zoals raamcontract van Vebego, nu onduidelijk wat verwacht mag worden van deze partij.
- Lessen leren van andere gemeenten.
- Continuïteit contactpersoon. Telkens iemand anders, afspraken graag documenteren.
- Nee.
- Club heeft inleg van 50.000 gedaan middels een hypotheek. Hoe hiermee om te gaan?
- Dit maakt wel duidelijker wie waarvoor verantwoordelijk is, dit principe is niet verkeerd.
- Dit werkt kostenverhogend. Eigenaarschap verenigingen maakt laagdrempelige en goedkope oplossingen mogelijk, incl. sponsoring.
- 1 loket voor meldingen werkt niet zoals beloofd.
- Onderling vertrouwen.

Project	Accommodatiebeleid Gulpen-Witterm
Betreft	Reacties op stellingen dialoogsessie
Van	Rick van Meel, Jules Frère
Naar	Gemeenteraad en ambtelijke werkgroep
Datum	05/09/24

In dit memo zijn de reacties weergegeven die gemeenteraadsleden hebben gegeven op de uitgangspunten voor het nieuwe accommodatiebeleid, die zijn gepresenteerd tijdens de dialoogsessie van 5 september jl.

De reacties zijn ongefilterd en onbewerkt opgenomen, om een zo objectief mogelijk beeld te geven zonder interpretatiefouten.

Uitgangspunt 1

- Doel: Faciliteren van verenigingen in het aanbod van kwalitatief, laagdrempelig en divers sportbeweegaanbod.
- Middel: clustering en samenvoeging van de huidige 9, veelal verouderde en monofunctionele gemeentelijke buitensportaccommodaties naar 3 à 4 kwalitatieve, multifunctionele accommodaties.
- Uitvoering:
 - Fusieplannen tennis concretiseren en faciliteren in nieuwe huisvesting.
 - Traject opstarten met voetbalverenigingen en buurgemeentes over gedeelde toekomstvisie.
 - Binnen 2 jaar definitieve keuze maken over locatie: in welke kern of gemeente krijgen de voetbalverenigingen hun accommodatie ca. unilocatie?
 - Indien binnen 2 jaar geen keuzes gemaakt: gemeente maakt keuze in definitieve locatie.

Reacties

- Reductie naar drie locaties is een prima uitgangspunt (3x)
- Reductie naar drie locaties is een te forse ambitie (1x)
- Gedwongen fusies zijn niet aan de orde
- Stimuleren van zoveel mogelijk fusies van verenigingen binnen de gemeente.
- Hoe wordt omgegaan met de kosten? Een evenredige verdeling van de kosten tussen de buurgemeentes moet het uitgangspunt zijn.

- Niet alle accommodaties liggen op de wenselijke plek. Dan kan clustering een oplossing zijn. Als het niet nu is, dan kan het oplossingen voor de toekomst bieden.
- Houd rekening met de sentimenten binnen de kernen. Sentimenten houden geen rekening met de feitelijkheden
- Als het gaat over het samenwerken tussen verenigingen wordt er, beetje bij beetje, een generatiekloof overwonnen.
- Fusieplannen en het clusteren van accommodaties liefst natuurlijk laten verlopen

Uitgangspunt 2

- Doel: in elke kern een ontmoetingsplek, afgestemd op de behoefte én draagvlak van de kern.
- Middel: beoordeling van de accommodaties o.b.v. objectieve criteria, mogelijkheden onderzoeken om de gemeenschap meer verantwoordelijkheid te geven (evt. met eigendomsoverdracht).
- Uitvoering:
 - Opstellen beoordelingsmatrix als instrument voor objectieve vergelijking.
 - Opstellen van prioritering op basis van lopende initiatieven c.q. toezeggingen (Epen, Wijlre, Nijswiller), DMJOP en studie Brink.
 - Deel van verduurzaming wordt bekostigd door gemeente, deel door gebruikers zelf (exploitatievoordeel / shared incentive)
 - Bij start van elk project wordt een participatietraject met de stichting én de kern doorlopen. De gemeente faciliteert dit, het proces wordt getrokken door de stichtingen. Eindresultaat is een objectieve beoordeling van de levensvatbaarheid van het gemeenschapshuis.

Reacties

- Kleine kernen kunnen een rijk verenigingsleven hebben, deze nuance moet in de beoordelingsmatrix zichtbaar worden.
- De regels voor paracommerciële horeca zitten het intensiever gebruik van gemeenschapshuizen dwars. Een objectieve vergelijking kan pas gemaakt worden als alle beperkende factoren worden meegenomen.
- Accommodaties die qua grootte zijn afgestemd op de grootte van de kern is een prima uitgangspunt.
- Een participatietraject met de inwoners van de kern is een laagdrempelige manier om betrokkenheid te creëren en levert naar verwachting meer inzicht op dan louter een business case.
- Carnaval is als immaterieel erfgoed essentieel voor een dorp/kern. Waar mogelijk het 'huisvesten' van dit feest mee laten faciliteren.
- Zijn er kernwaarden in het beleid? Wat moet er sowieso mogelijk zijn in een dorp?
- Houd rekening met een veranderend toekomstperspectief. Wat wil je minimaal in een kern behouden. Als dit een ontmoetingsplek is, definieer dit dan (afmeting, kaders etc.)

- Een overzicht van ‘helpende partijen en organisaties’ t.b.v. de actieve kernen is wenselijk: VKKL, Katalys, Oranjefonds etc..)
- Per kern heel serieus alle ‘plussen en minnen’ afwegen t.b.v. eigenaarschap. Kan dit overal?

Uitgangspunt 3

- Doel: De betaalbaarheid van accommodatiebeleid voor gemeente en gebruikers op de lange termijn garanderen.
- Middel: stapsgewijze huurverhoging naar regionale benchmarkgemiddeldes en voldoende dekking voor verduurzamingsopgave.
- Uitvoering:
 - Op basis van verschillende bronnen (Mulier instituut, regionale gemeentelijke huurtarieven) worden benchmarkcijfers vastgesteld voor voetbal- en tennisaccommodaties en gemeenschapshuizen.
 - Over een periode van 3 jaar worden de huidige huurtarieven verhoogd richting deze benchmarktarieven.
 - Actieve werving van middelen voor verduurzaming: subsidies (bv. DUMAVA), fondsen (bv. Oranjefonds), sponsoring, etc.

Reacties

- Voor sportverenigingen is een huurverhoging eenvoudiger door te rekenen in de contributie, getuige de benchmarks. Voor gemeenschapshuizen is dit lastiger, verenigingen zijn nu al van mening dat de huurtarieven voor de zalen vrij hoog zijn.
- Huurverhogingen moeten ook gepaard gaan met (kleine) zichtbare kwaliteitsverbeteringen. Bijv. door verduurzamingsmaatregelen uit het scenario “minimaal”.
- Bestaande mogelijkheden (financiële steun) voor sporters met een kleinere portemonnee dienen extra onder de aandacht gebracht te worden, zodat leden niet afhaken omdat sporten onbetaalbaar zou worden.
- Kostendekkend is niet haalbaar. En dat hoeft ook niet.
- Een goede accommodatie mag geld kosten.
- Houd er rekening mee dat uiteindelijk de leden van een vereniging besluiten of er wel of geen contributie wordt verhoogd.
- Iets dat veel geld kost, hoeft niet per definitie duur te zijn.

Uitgangspunt 4

- Doel: gemeentelijke accommodaties die voldoen aan de duurzaamheidseisen op middellange (2030) en lange termijn (2050).
- Middel: Programmatische aanpak van verduurzaming van de gemeentelijke accommodaties op basis van de resultaten uit het Ontzorgingsprogramma van de provincie.
- Uitvoering:
 - Uitvoeringsvolgorde op basis van eerder vastgestelde prioritering.
 - Vaststellen van circulariteitsdoelstellingen.
 - Opstellen van business case per accommodatie met bindende afspraken over bijdrage gemeente, bijdrage gebruikers en subsidies.

Reacties

- Doel: 100% mee eens.
- Programmatische aanpak: 100% mee eens.
- Maatwerk. Dit per accommodatie bekijken en goed afpellen.
- Wat gebeurt er met de 'oude' accommodatie als er gekozen wordt voor nieuwbouw?
- Epen, Wijlre en Nijswiller hebben prioriteit. Dit ook meenemen in de prioritering en de uitwerking.
- Duurzaamheidseisen zullen overeind blijven. Hier zullen we wat mee moeten doen.

Uitgangspunt 5

- We stellen voor om een matrix met een aantal objectieve criteria te gebruiken om de gemeenschapshuizen met elkaar te vergelijken. Doel hiervan is om een meer gelijkwaardige verdeling van de beperkte financiële middelen te krijgen.
- Criteria:
 - Bezettingsgraad (gemeten in aantal personen t.o.v. capaciteit)
 - Mate van multifunctioneel gebruik
 - Onderhoudskosten per m² per jaar
 - Oppervlakte van de accommodatie per inwoner van de kern
 - Kosten voor verduurzaming
 - Knock-out criterium: laatste voorziening in de kern
- Wat vindt u van deze criteria? Zou u graag andere of bijkomende criteria zien? Zo ja, waarom?

Reacties

- De matrix is een goed instrument om een discussie te voeren op basis van een aantal objectieve criteria. Dit ontbreekt op dit moment.
- Het knock-out criterium, om te borgen dat in elke kern minstens één ontmoetingsplek gehandhaafd blijft, is een goed onderdeel van de beoordelingssystematiek.
- De criteria lijken vooralsnog goed gekozen, nog vast te stellen welke wegingsfactor ze krijgen.
- Beperkingen die (bijvoorbeeld door een commerciebeding) nadelig werken op de bezettingsgraad, moeten worden meegenomen.
- Zijn we niet meetbaar aan het maken wat we eigenlijk al weten? De uitkomsten van de matrix zijn op voorhand al goed te voorspellen.
- Is er de mogelijkheid de functie in een andere kern onder te brengen (aanvulling op de matrix)
- Is er de mogelijkheid de functie in een andere accommodatie onder te brengen (aanvulling op de matrix)
- Is er lokale horeca die concurrerend is aan een gemeenschappelijke accommodatie?
- Kan de lokale horeca fungeren als een gemeenschappelijke accommodatie of deze rol vervullen?
- Daar waar er meerdere gemeenschappelijke accommodaties in een kern aanwezig zijn, moet de vraag worden gesteld of je ze allemaal moet willen behouden (en is het te betalen)?
- Immaterieel erfgoed behouden kosten wat kost. De gemeente treedt faciliterend op.
- De oppervlakte / per inwoner/ per kern in de matrix verwerken is lastig. Het hangt ervan af hoe de accommodatie gebruikt wordt en waarvoor.
- Is clustering mogelijk in een kern (aanvulling op de matrix). Denk aan zang/ koor, harmonie, etc..

Project	Accommodatiebeleid Gulpen-Witterm
Betreft	Verslag terugkoppeling gebruikers
Van	Rick van Meel
Datum	01/10/24

Op 1 oktober 2024 vond een belangrijke bijeenkomst plaats waarin het nieuwe accommodatiebeleid voor de gemeente werd besproken met diverse verenigingen en gemeenschapshuizen uit de Gemeente Gulpen-Witterm. De bijeenkomst werd geleid door Tim Theunissen en Jules Frère, waarbij de aanwezige verenigingen uitgebreid werden geïnformeerd over de stand van zaken en verdere stappen in het tot stand laten komen van het beleid.

01 Opening (wethouder Jos Last)

Het doel van het beleid is om toekomstbestendige, duurzame en toegankelijke accommodaties te creëren die inspelen op de behoeften van zowel de gemeente als de verenigingen. Dit doen we in samenspraak met verenigingen en de gemeenteraad om zo een gedragen mogelijk beleidsstuk te maken dat in de toekomst gedragen uitgevoerd kan worden in de gemeente Gulpen-Witterm.

02 Inleiding en stand van zaken (Tim Theunissen)

Tim Theunissen opent de bijeenkomst met een overzicht van het nieuwe accommodatiebeleid dat wordt ontwikkeld als antwoord op de maatschappelijke, economische en financiële uitdagingen van de gemeente. Dit beleid wordt gefaseerd ingevoerd en dient als antwoord op de veranderende behoeften van verenigingen en inwoners.

- Opstarten van het beleid: Tim legt uit dat het beleid in januari 2024 van start ging, in samenwerking met RO groep. In juni 2024 werd de eerste versie van de visie gepresenteerd en gedeeld met de gemeenteraad en de verenigingen. De feedback die daaruit voortkwam, is in de zomerperiode verwerkt en omgezet in een bijgewerkte conceptvisie.
- Fasering van het beleid: De implementatie van het nieuwe accommodatiebeleid zal in drie fasen verlopen:
 - Inventarisatie- en informatiefase: In deze fase wordt informatie verzameld en worden de basisprincipes van het beleid gevormd. Deze fase liep van januari tot juni 2024.
 - Visieontwikkeling: In juni werd een conceptvisie gedeeld, waarna in de zomer aanpassingen zijn doorgevoerd op basis van de ontvangen feedback. Deze fase loopt tot december 2024.

- Uitvoeringsprogramma: Vanaf januari 2025 zal de gemeente werken aan het uitvoeringsprogramma, waarin de praktische uitwerking van het beleid zal plaatsvinden.
- Inhoud van het beleid: Het beleid richt zich op het duurzaam en toegankelijk maken van accommodaties. Hierbij wordt "toegankelijkheid" zowel fysiek als sociaal-economisch geïnterpreteerd. Alle inwoners van de gemeente moeten op een laagdrempelige manier gebruik kunnen maken van de voorzieningen. Er wordt ook ingezet op de verduurzaming van bestaande accommodaties.
- Gemeentelijke verantwoordelijkheid en budgetten: Een belangrijk punt van het beleid is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het onderhouden van de accommodaties. Tim benadrukt dat de gemeente niet beschikt over onbeperkte middelen en dat financiële haalbaarheid een belangrijke overweging zal zijn bij het ontwikkelen van nieuwe accommodaties en het onderhouden van bestaande. In december 2024 worden de kaders vastgesteld voor het uitvoeringsprogramma, waarin wordt bepaald welke accommodaties prioriteit krijgen.
- Toekomstige stappen: Tim benadrukt dat het beleid voldoende flexibel moet zijn om in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden, zoals demografische en technologische ontwikkelingen. Verenigingen zullen actief worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van het beleid (binnen het uitvoeringsprogramma) en er is ruimte voor samenwerking tussen verenigingen om de efficiëntie en het gebruik van accommodaties te verbeteren.

Vragen na de presentatie van Tim:

Tijdens de vragenronde werd voornamelijk gesproken over de financiële mogelijkheden van de gemeente en de rol van verenigingen bij het eigendom van accommodaties. Er werden enkele vragen gesteld over de mogelijkheid om accommodaties volledig door verenigingen te laten beheren, waarbij verenigingen zorgen uitten over de bijkomende kosten en verantwoordelijkheden, zoals onderhoud en belastingverplichtingen (OZB).

03 Verwerking feedback en verdere uitwerking van het beleid (Jules Frère)

Jules Frère vervolgde de bijeenkomst met een gedetailleerde presentatie over de verdere uitwerking van het beleid. Hij gaf een overzicht van de aanpassingen die zijn gemaakt naar aanleiding van de sessies in juni en september en lichtte de stappen toe die in het uitvoeringsprogramma zullen worden opgenomen.

- Feedbackverwerking en aanpassingen: Tijdens de sessies in juni 2024 hebben de verenigingen hun visie gedeeld op het accommodatiebeleid. Op basis van deze feedback zijn enkele aanpassingen gedaan, met name op het gebied van het draagvlak en de behoeften van de verschillende kernen binnen de gemeente. Dit leidde tot een herziening van de visie en uitgangspunten, die in september zijn besproken met de gemeenteraad.
- Gemeenschapshuizen: Een belangrijk onderdeel van het accommodatiebeleid is de rol van gemeenschapshuizen. Jules benadrukt dat elke kern binnen de gemeente een ontmoetingsplek zou moeten hebben dat voldoet aan de behoeften van de inwoners. De beoordeling van gemeenschapshuizen zal gebeuren op basis van criteria zoals

bezettingsgraad, onderhoudskosten, multifunctioneel gebruik en de mate van draagvlak binnen de gemeenschap.

Het doel is om de gemeenschapshuizen op een programmatische manier te beoordelen, waarbij projecten in clusters worden aangepakt om synergievoordelen te creëren. De gemeente wil daarbij zoveel mogelijk samenwerken met lokale stichtingen en initiatieven om de gemeenschapshuizen toekomstbestendig te maken.

- **Sportaccommodaties:** Naast de gemeenschapshuizen wordt er ook veel aandacht besteed aan sportaccommodaties. Het doel is om de bestaande sportvoorzieningen te clusteren en te transformeren naar multifunctionele accommodaties. Hierbij wordt gekeken naar mogelijkheden voor fusies tussen sportverenigingen en samenwerking met buurgemeenten. Jules benadrukt dat er geen gedwongen fusies zullen plaatsvinden, maar dat de focus ligt op het efficiënt benutten van de bestaande ruimte en het verbeteren van de kwaliteit van de sportvoorzieningen.

Voor de tennissport is bijvoorbeeld al een fusieplan in de maak voor LTC Gulpen en TV Tempo, terwijl voor Sp. Slenaken'63 gesprekken gevoerd worden met de gemeente Eijsden-Margraten om gezamenlijke toekomstplannen te ontwikkelen.

- **Verduurzaming van accommodaties:** Duurzaamheid speelt een centrale rol in het nieuwe beleid. Jules legt uit dat de gemeente zich ten doel stelt om alle accommodaties te verduurzamen en te voldoen aan de klimaatdoelstellingen van 2030 (50% CO2-reductie) en 2050 (klimaatneutraal).

Het verduurzamingsbeleid zal ook subsidies benutten, zoals die beschikbaar zijn voor maatschappelijke vastgoedprojecten, om de kosten te dekken en de impact op de begroting van verenigingen te minimaliseren.

- **Financiële haalbaarheid en betaalbaarheid:** Betaalbaarheid is een belangrijk thema binnen het beleid. De gemeente wil ervoor zorgen dat de accommodatiekosten betaalbaar blijven voor zowel de gebruikers als de gemeente zelf. Een deel van het beleid zal zich richten op het benchmarken van de tarieven voor sportaccommodaties in vergelijking met omliggende gemeenten. Jules vermeldt dat de tarieven voor buitensporten zoals voetbal momenteel aanzienlijk lager liggen dan in naburige gemeenten, en dat een verhoging van de tarieven waarschijnlijk noodzakelijk is om de kosten van onderhoud en verduurzaming (beter) te dekken. Kostendekkend zal e.e.a. naar waarschijnlijkheid nooit worden.

Vragen na de presentatie van Jules:

De tweede vragenronde richtte zich voornamelijk op de praktische uitvoering van het beleid. Er werd bijvoorbeeld gevraagd naar de definitie van "multifunctionele sportaccommodaties" en hoe deze in de praktijk zouden functioneren. Jules verduidelijkte dat multifunctionele accommodaties bedoeld zijn om verschillende sporten en activiteiten te faciliteren, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd, en dat er ook ruimte zal zijn voor andere activiteiten zoals gemeenschapsbijeenkomsten.

Er werden ook zorgen geuit over het eigendom van accommodaties en de rol van de gemeente daarin. Jules gaf aan dat het eigendom van sportaccommodaties veelal bij de gemeente zal blijven, met name wanneer gedeeld eigenaarschap tussen verenigingen en de gemeente inefficiënt blijkt te zijn. Tegelijkertijd wordt voor andere accommodaties, zoals gemeenschapshuizen, gestreefd naar overdracht van het eigendom aan de gebruikers, mits dit haalbaar en wenselijk is.

04 Conclusies en vervolg

De bijeenkomst werd afgesloten met een samenvatting van de gemaakte en te volgen stappen. Het nieuwe beleid wordt volgens planning in december 2024 vastgesteld, waarna in januari 2025 het uitvoeringsprogramma van start gaat. Zowel Tim Theunissen als Jules Frère benadrukten dat de gemeente openstaat voor verdere input van de verenigingen en dat er in de komende maanden nog veel ruimte is voor samenwerking en discussie over de praktische uitwerking van het beleid.

De aanwezigen kregen de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen en werden uitgenodigd om betrokken te blijven bij de verdere ontwikkeling van het accommodatiebeleid. Het uitvoeringsprogramma zal stap voor stap worden ingevoerd, met specifieke aandacht voor de behoeften en mogelijkheden van de verschillende kernen en verenigingen binnen de gemeente.

05 Afsluiting (wethouder Jos Last)

Wethouder Last geeft aan dat er in december een raadsvergadering plaatsvindt, waarbij verenigingen inspraak kunnen hebben over het voorgestelde beleid. De wethouder benadrukt dat alle betrokkenen welkom zijn om hun mening te delen. Ook als er kritiek is, wordt er samen naar oplossingen gezocht en ook als men zich kan vinden in het voorstel, is inspreken een mogelijkheid.

Een beleidsstuk maken is niet altijd gemakkelijk. Het gaat van abstract en hoog over naar concreet. De wethouder geeft aan dat er in het beleidsstuk een paragraaf volgt waarin zo concreet als mogelijk aan wordt gegeven wat dit beleid betekent voor de verenigingen, kernen en accommodaties. We proberen duidelijk aan te geven wat er wel gaat gebeuren ook als de boodschap kan zijn 'een tandje minder'.

De wethouder wil nog benadrukken dat de gemeente te allen tijde met iedereen in gesprek wil gaan over zijn of haar accommodatie.

Ten slotte bedankt de wethouder iedereen voor hun aanwezigheid en inbreng.

Einde van de bijeenkomst.

Beantwoording vragen:

Vraag: Hoe werkt het investeringskrediet? Tim geeft aan dat dit bestaat uit de eigenlijke investering, de aflossing en de rentelasten. De lasten worden pas gedragen nadat deze zijn geïnvesteerd. Momenteel staan deze gereserveerd.

Vraag: Een belangrijke vraag betrof de onroerendezaakbelasting (OZB) en hoe verenigingen hiermee om moeten gaan wanneer zij eigenaar worden van een accommodatie. Tim gaf aan dat dit onderwerp in de verdere uitwerking van het beleid wordt meegenomen en dat de gemeente openstaat voor suggesties om verenigingen hierin tegemoet te komen. Momenteel neemt de Gemeente de kosten op zich.

Vraag: Hoe kunnen we als verenigingen omgaan met de bestuursaansprakelijkheid. Enkele personen wijzen op de mogelijkheid om een verzekering af te sluiten via de gemeente dit levert een korting op de premie op. De gemeente wordt verzocht om hier rekening mee te houden in het beleid.

Vraag: Waarom wil de gemeente, eigenaar zijn bij de sportcomplexen en het eigenaarschap afstoten bij de gemeenschapshuizen bij een aantal personen was er de verwachting dat dit voor alles gaat zelfde zou zijn. Tim licht toe. Als voorbeeld; voetbalverenigingen met een gedeeld eigendom levert ontzettend veel praktische bezwaren op. Denk bijvoorbeeld aan keuringen en audits van technische installaties. Bijvoorbeeld bij de elektrische installaties. Ook in het praktisch onderhoud is dit niet wenselijk (velden, opstal, etc.). Ook bij het toevoegen van multifunctioneel sporten en de hierbij horende aansprakelijkheid ligt dit praktisch gevoelig. Er is bijvoorbeeld de mogelijkheid om buiten de reguliere, tijden niet gekoppeld of verbonden aan een vereniging te sporten op het complex. Hiervoor wil de gemeente verantwoordelijk blijven

Vraag: Ten aanzien van de sportcomplexen; Is er de mogelijkheid om in maatwerkoplossingen te denken en er eventueel voor de best passende vorm te kiezen? Tim geeft aan dat de voorkeur blijft, het eigenaarschap naar de gemeente over te brengen. Bij de clustering van verenigingen zal op een natuurlijke wijze het eigenaarschap naar de gemeente overgaan.

Vraag: Hebben de verenigingen in de naburige gemeenten met dezelfde uitdagingen te kampen als de verenigingen in Gulpen-Wittem? Tim en Jules leggen uit dat als het gaat over de kostenaspecten, zeer zeker. Het een en ander zal nooit kostendekkend worden. Dit geldt voor alle gemeenten en voor alle verenigingen, ongeacht de dekkingsgraad van de accommodatie. Het is voor alle gemeenten eenzelfde uitdaging als voor de gemeente Gulpen-Wittem. Het gelijk trekken van de huuropbrengsten is geen target op zich. Het is wel de wens om dit gelijk te trekken naar de regionale benchmark.

Vraag: Op welk moment worden de stichtingen en verenigingen betrokken. Wanneer worden de gesprekken gevoerd. Jules en Tim lichten toe dat nog voordat er werkzaamheden worden uitgevoerd er wordt gestart met de gesprekken. Dit is onderdeel van het participatietraject in het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma zal dan ook starten met de gesprekken met alle betrokken partijen. De opgestelde matrix helpt in het stellen van prioriteiten en is een tool om samen het gesprek over te voeren.

Vraag: Wat is de definitie van een multidisciplinaire sportaccommodatie? Meerdere functies koppelen in een accommodatie die het mogelijk maakt gezamenlijk gebruik te maken van de faciliteiten. Bijvoorbeeld ook het verbinden en koppelen van de kantine met het maatschappelijk inzetten overdag. Er is meer mogelijk dan alleen sporten. Denk hierbij ook aan meerdere leeftijdscategorieën, van peuter tot senior. Houdt er ook rekening mee dat een multidisciplinaire accommodatie multifunctionele beheersmaatregelen vraagt.

Vraag: Waarom wordt de scouting onder sport geplaatst in het oude beleid? Toegelicht wordt dat scouting niet onder sport valt maar onder overige accommodaties. Vanuit de gemeente is er de wens om het scouting gebouw zelfstandig te laten fungeren, de scouting wordt eigenaar. De gemeente zoekt naar het integraal overdragen van de accommodatie dat wil zeggen het gebouw aan de buitenruimte. Natuurlijk moet dan wel de wens er zijn. Een andere optie is dat de huidige trend wordt doorgezet. Tijdens de participatie ronde met bijhorende gesprekken proberen om dit 'gemacht' te krijgen. Het is geen harde eis.

Vraag: is het mogelijk om een accommodatie over te dragen aan een particulier, die de locatie doorverhuurd aan de verenigingen en stichtingen en gebruik maakt van de subsidies? Primair is het de wens van de gemeente om de accommodaties over te dragen aan de kernen. Het overdragen aan een particulier dan wel een particuliere instantie heeft niet de voorkeur. Mocht het zich voordoen, dient per definitie beter te zijn/ beter te worden voor de kern. Het zal eerder een uitzondering op de regel zijn en het brengt veel bespreekpunten met zich mee.

Vraag: Is er eigenlijk al een concept stuk gereed dat we kunnen bespreken? De vandaag getoonde presentatie en uitgangspunten zijn de rode draad door het beleidsstuk. Het beleidsstuk is nog niet gereed. Eind oktober zal het beleidsstuk in concept gereed zijn. Het stuk dient nog te worden vastgesteld door het college van B&W en zal daarna worden besproken in de commissievergadering. Op 17 december wordt het stuk in de gemeenteraad besproken. Als aangegeven zijn de uitgangspunten getoond in deze presentatie de leidraad voor het beleidsstuk. De presentatie zal met alle aanwezigen gedeeld worden.

Vraag van Jules Frère aan de vergadering: Wat vindt u van de aanpak rondom de sportaccommodaties? Er volgt een discussie: Antwoorden vanuit de vergadering: Maak er werk van! Erg blij mee, samenwerken buiten de gemeentegrenzen moeten we opzoeken aan het gesprek aangaan over of we op een lijn zetten. Ten aanzien van punt/ streep 3 en. Het één leidt niet tot het ander.

Vervolgvraag: zit de sporthal in het accommodatiebeleid is deze meegenomen? De wethouder geeft aan dat de sporthal blijft bestaan en wordt gehandhaafd in dit beleid. In dat kader wordt ook met de handbalvereniging (individueel) gesproken als gebruiker van de sporthal. Vanuit de vergadering wordt aangegeven dat SV Geuldal al gefuseerd is. Er wordt opgemerkt dat twee jaar een optimistische termijn is. Houd rekening met de individuele club. De wethouder geeft aan dat ieder proces zijn eigen dynamiek heeft en verdiend. Wel is hij positief en het lijkt het de wethouder, dat als er gesproken wordt over fusieprocessen, dit binnen twee jaar tot resultaat kan leiden. Er zijn ook goede en positieve voorbeelden.